

בע"ה , אלול תשפ"ב

מצפן מס' 1

ספרות, גיאוגרפיה, היסטוריה

כיתה ז' חט"ב דע"ת

שם התלמיד/ה: _____

"ולתחיל מבראשית..."

(עולם נולד , שנה נולדת, פיוט נולד , מדינות נולדות, הכפר הגלובלי ואנחנו)

הערות לעצמי ולאן הגעתי	שאלות עומק	שאלות בסיס	מצפן 1 מס' משימה ומקור מידע	פתיח והעשרה
	4. הקיסרות הרומית נחלשה, התמוטטה, כבשו אותה והקימו מדינות חדשות. אבל רגע, מה גרם לחולשה? קראו שוב עמ' 11-12 דונו ביניכם והסבירו מהו הגורם החשוב ביותר שגרם לחולשה. (אם יש יוֹכוח, רשמו את הדעות השונות ביוֹכוח). 5. התבוננו בתמונת הכניעה בעמ' 11, התבוננו בתמונת הכניעה בעמ' 12. מי מהן יותר אכזרית? נמקו. (רמז - חשבו מדוע הפחות אכזריים רצו לקחת בשבי)	1. עמ' 9. התבוננו בסרגל הזמן של ימי הביניים: רשמו 3 שמות קיסרים או מלכים. פרטו על מי שלטו ומתי? 2. המפה בעמ' 10. א] מה שם המפה? ב] תנו דוגמה למדינות ששלטה בהן האמפריה הרומית ב: אירופה, אסיה, אפריקה. ג] מדוע כינו הרומאים את הים התיכון "הים שלנו"? 3. עמ' 11 במאות השלישית והרביעית לספירה התרחשו מספר תהליכים באימפריה הרומית. תארו אותם בקצרה - א] תהליך ביטחוני. ב] דתי. ג] גיאוגרפי.	{1 היסטוריה (עולמות נפגשים) לידת אירופה עמ' 9 - 12	פעילות פתיחת מצפן. כללים לעבודה קבוצות עבודה. טבלה במחברת - מי שייר לאיזו תקופה? (עמ' 7)
	תרגיל בשלושה חלקים: 1. העבר - נסו להזכר, היכן הייתם בזמן הזה בדיוק בשנה שעברה. עם מי הייתם? היכן? איך הרגשתם? ממה חששתם? למה ציפיתם? 2. ההווה, כאן ועכשיו - עם מי אתם עכשיו? האם אתם פיזית באותו מקום? ונפשית? ממה אתם חוששים, למה אתם מצפים? 3. העתיד. דמיינו את אותו עיגול, מתקל והולך עד לאותה נקודת תחילת השנה, של השנה הבאה. האם יש לכם תחושה כלשהי לגבי היכן תמצאו? במה אתם רוצים לברך את עצמם לשנה הקרובה?	1. סמנו בעיגול את כל הדברים שמונה המשורר כ"מתחילים מחדש". 2. חלקו אותם לשתי קבוצות. תנו כותרת לכל קבוצה. 3. מה המשותף לכל הדוגמאות? אלו הייתם צריכים לצייר את הרעיון של השיר, באיזו צורה גיאומטרית הייתם משתמשים? מדוע?	{2 ספרות שוב נתחיל מחדש / נתן יונתן בקשו מהמורה דף מצולם	צביקה פיק מבצע את השיר
	5. הכינו טבלה: יכולותיו של הטל' הנייד הראשון בהשוואה לטלפונים 'החכמים' של היום. (2 נושאי השוואה) 6. על מה מלמדת הנטייה של אנשים כיום לחלליף טלפון נייד מדי מספר שנים ואפילו בטווח זמן קצר יותר? 7. עיינו בגרף שבתחתית העמוד, כתבו מסקנה אחת מהנתונים המוצגים.	1. מה גורם לשיוני פני העולם כה מהר? 2. מהם "תהליכי פיתוח"? 3. מה התקדם באנושיות? פרטו 3 התקדמויות, היעזרו בריבוע הכתום. 4. בדקו עם הורכים - אילו טלפונים היו להם בילדותם? (קווי חוגה, קווי לחצנים, נייד... וכתבו זאת בתוספת סיפור משפחתי בנושא.	{3 גאוגרפיה עולם משתנה, עמ' 7	פתיח: כיצד מכינים טבלה? מהו נתון בגרף? מהי מסקנה מגרף?

הערות לעצמי ולאי הגעתי	שאלות עומק	שאלות בסים	מצפן 1 מס' משימה ומקור מידע	פתיח והעשרה
	6. א] כמה שנים בסך הכל מתארת המפה? ב] שוחחו ביניכם וענו, מה החשיבות של תיאור כל כך הרבה שנים במפה אחת? ג] מה זה אומר על אישיותו של קרל הגדול? (לפחות 3 דברים) 7. אתם יהודים שמחפשים מקום בממלכת קרל להקים קהילה יהודית. היכן תבחרו להקים אותה? דונו ביניכם ונמקו מדוע.	1. עמ' 12 - מה גרם לשבטים לנוע מערבה? 2. עמ' 13 - הכינו טבלה - שם שבט, מהיכן נדד, איזו מדינה הקים. 3. עמ' 14 - 15 - א] מיהו מלך הפרנקים הראשון? ב] מתוך מעשיו, אילו תכונות וכשרונות היו לו? ג] במה הושפעו הפרנקים והרומאים זה מזה? 4. עמ' 15 - 16 קרל הגדול הסבירו מדוע נקרא כך? 5. עמ' 17 - פרטו כיצד נעזר קרל בדוכסים ורוזנים, בבישופים ונזירים.	{4 היסטוריה השבטים הנודדים, הפרנקים וקרל הגדול עמ' 12 - 17	פתיח - "בשת נולדת?" הקרנת מפת "אזורים המיושבים" בעולם לפני 2,000 ש'. מי הם "שבטים נודדים"?
	6. קראו את התפילה המופיעה בעמ' 144 (ובכן תן כבוד...) " מהו הכבוד שמבקש המתפלל למען בני עמו? כיצד לדעתכם אפשר לזכות בו? הביאו דוגמה.	1. מהם תאריכי יום ההולדת שלכם? 2. מה נולד בא' בתשרי? 3. השנה היא התשפ"ג - כמה שנים עברו מאז בריאת העולם? הפיטו מתאר את ראש השנה כיום ההולדת של העולם מצד אחד, ומצד שני, כיום בו נידונים כל באי העולם. 4. מה ההבדל בין היחס של הקב"ה אלינו כאל בנינים? ומה היחס שלו אלינו כעבדים? 5. מהי התכונה של הקב"ה המאפשרת לנו לבקש חנינה?	{5 ספרות פיוט - היום הרת עולם עמ' 143	
	5. "על ידי כך האדם מטביע את חותמו על הסביבה הטבעית ומשנה אותה" א. על ידי מה? הביאו שלוש דוגמאות. ב. כתבו משפט זה במילים שלכם. 6. עיינו בשש התמונות שבשני העמודים, חלקו אותן לשתי קבוצות ותנו כותרת לכל קבוצה.	1. הגדירו במילים שלכם: נוף טבעי, נוף אנושי 2. מהו השינוי שחל בעולם בנופים? מה מצטמצם ומה מתרחב? 3. הביאו שתי דוגמאות מסביבת מגורכם לשינויים החלים בנופים הטבעיים. 4. קראו את הפסקה האחרונה בעמ' 9 וענו - מהם שני הגורמים לשינוי בנופי העולם?	{6 גאוגרפיה נופים משתנים עמ' 8 - 9	

הערות לעצמי ולאן הגעתי	שאלות עומק				שאלות בסיס				מצפן 1 מס' משימה ומקור מידע	פתיח והעשרה																																						
	2. המתנגד עוקב אחרי מעשי הרבי. נעקוב אחר השלבים השונים בהתפתחות תגובותיו של הליטאי. <table><tr><td></td><td>האירוע</td><td>הוכחה (ציטוט)</td></tr><tr><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td><td></td></tr></table> 3. "מי יודע אם לא למעלה מזה" – זו הייתה תגובתו של הליטאי כשהיה שומע שהצדיק עולה בימות הסליחות למרומים. לדעתכם, למה התכוון הליטאי בדבריו?					האירוע	הוכחה (ציטוט)																						1. מי הדמויות? השלימו את הטבלה. <table><tr><td>הדמות</td><td>תיאור חיצוני</td><td>תיאור פנימי</td></tr><tr><td>הרבי מנמירוב</td><td></td><td></td></tr><tr><td>הליטאי</td><td></td><td></td></tr><tr><td>האישה החולנית</td><td></td><td></td></tr></table>				הדמות	תיאור חיצוני	תיאור פנימי	הרבי מנמירוב			הליטאי			האישה החולנית			אם לא למעלה מזה 7 ספרות			
	האירוע	הוכחה (ציטוט)																																														
הדמות	תיאור חיצוני	תיאור פנימי																																														
הרבי מנמירוב																																																
הליטאי																																																
האישה החולנית																																																
	מבחן מצפן																																															

הערות לעצמי ולאן הגנתי	שאלות עומק	שאלות בסיס	מצפן 1 מס' משימה ומקור מידע	פתיח והעשרה
	6. עיינו בתמונה שבעמ' 10 וקראו את הכיתוב תחתיה. א. מצאו במרשתת עוד שלוש תמונות של ערים בעולם שיש בהן דמיון לתמונה זו. רשמו את שמות שלוש הערים מהתמונות שמצאתם. ב. ציינו שלוש מאפיינים משותפים לארבע התמונות. 7. עיינו בקטע העיתונות בעמ' 10 ורשמו איזה מאפיין של כפר גלובלי מודגם?	1. מהו כפר? 2. מה זה משהו גלובלי? 3. מהו כפר גלובלי? 4. הדגם בעזרת ארבע דוגמאות כיצד העולם מתנהל ככפר גלובלי. 5. הדגימו בעזרת שלוש דוגמאות מחייכם במה אתם משתייכים לכפר הגלובלי.	8 גאוגרפיה כפר גלובלי עמ' 10 - 11	פתיח: 2 סרטוני הכפר הגלובלי במחברת - שמש אסוציאציות ושייכות
*במהלך משימה 2 כדאי לסמן באילו מושגים נכבד השתמשנו	2. מפת מושגים היא תרשים בו מוצאים קשר בין כמה מושגים. א. מצאו מהו הקשר בין 3 המושגים: ברברים, ויזגותים, פרנקים. ב. מצאו מהו הקשר בין 2 המושגים: ארץ הקודש, כנסיית הקבר הקדוש. מצאו במילון המושגים מושג נוסף הקשור לשניהם. ג. מצאו 2 מושגים נוספים שיש קשר ביניהם, מהו הקשר? ד. מצאו 3 מושגים נוספים שיש קשר ביניהם, מהו הקשר?	1. עליכם להכין מילון מושגים לתקופה, בו כל מושג מוגדר במשפט או שניים (ניתן להיעזר גם באנציקלופדיה) הצעה - חלקו ביניכם את המושגים והשלימו זה לזה את ההגדרות. המושגים: ארץ הקודש, אפיפיור, ברברים, בישוף, גאליה, גאונים, דוכס, דמי חסות, ה', ויזגותים ח'ליף, חג', טקס טבילה, ישוע, י"ן נסך, כתב זכות (פריווילגיה), כנסיית הקבר הקדוש, לטינית, מקווה, מיסיונרים, נצרות, נזירים, פרנקים, פילוסופים, צליינים, צדקה, קרל הגדול, קיסר, רוזן, רומאים, שדים, תקנון המזר, תוגה,	9} היסטוריה מושגים ביהדות, נצרות ואיסלם - לקראת שנת ה-אלף (1,000) עמ' 10 - 22	פתיח: מהו מילון מושגים, מהי מפת מושגים,

הערות לעצמי ולאן הגעתי	שאלות עומק	שאלות בסיס	מצפן 1 מס' משימה ומקור מידע	פתיח והעשרה
	3. נסו לתאר שינוי שהתרחש באחד מן התחומים: תקשורת, מזון, תחבורה וכד' רשמו לפחות שני שינויים בתחום שבחרתם - מאז שנולדתם ועד היום. 4. השינויים עליהם קראתם בפרק גורמים לא אחת ל"פער הדורות" (כלומר, להבדלים בין דור מסוים לבין הדור שאחריו). א] האם אתם חשים בפער הדורות ביניכם לבין הוריהם? ב] תנו שתי דוגמאות ופרטו - באילו תחומים הפער מתבטא?	1. התבוננו בגרף ובתמונה שלמטה ותארו במילים שלכם את השינוי הגדול המתחולל בסין בימינו. 2. מהו האתגר הגדול העומד בפני ראש העיר בייג'ינג ותושביה בעקבות השינוי הזה?	10. גאוגרפיה שינויים גדולים ומהירים עמ' 12	
	7. התבוננו בגרף בעמ' 18 ורשמו מסקנה מתוך הנתונים המוצגים בו. 8. קראו את המידע בעמ' 19, התבוננו בתמונה בעמ' זה. דונו ביניכם והסבירו את הקשר בין התמונה לבין שוק חופשי.	1. הגדירו במילים שלכם: מהי גלובליזציה? 2. אילו תהליכי גלובליזציה מתרחשים בעולמנו? 3. הביאו ארבע דוגמאות מהמטבח ומן הארונות בכלל בביתכם למוצרים שהגיעו לכאן ממדינות אחרות. 4. מן גלובלי - עיינו בשתי התמונות בעמ' 16, רשמו שלוש מאפיינים של הנף הגלובלי. 5. ישנם גורמים רבים לתהליכי הגלובליזציה. אחד מהגורמים העיקריים הוא שכלול מערכת התחבורה. מה השתנה במערכת התחבורה? ציינו ארבעה שינויים. 6. גם התפתחותם של אמצעי תקשורת מהווה גורם המאיץ את תהליכי הגלובליזציה. רשמו שלוש התפתחויות בתחום התקשורת.	11. גאוגרפיה גלובליזציה גיאוגרפיה עמ' 13 - 19	פתיח גלובליזציה - טוב או רע? סרטון חזק מאוד: ...איכות הס
				עבודת כיתה להגשה - לסיום מצפן 1 (בדף נפרד) + הגשת מחברות מצפן לבדיקה

יישר כוח על ההתמדה והדבקות במשימות.

